

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ: 2024

HABER BÜLTENİ

31 / 05 / 2025

Saat: 15:00

Sayı: 10

GİRİŞ

26 Nisan 2006 tarihinde kabul edilen “Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı çevre konusundaki denetim ve yaptırım uygulamasını bünyesinde toplamıştır. Çevre konusundaki denetimler Bakanlık merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca Çevre Kanunu’nun 12 inci maddesinde “...il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Genel Müdürlüğü’ne, Türkiye Çevre Ajansı’na, Emniyet Genel Müdürlüğü’ne, Jandarma Genel Komutanlığı’na ve Sahil Güvenlik Komutanlığı’na çevre denetimi konusunda Bakanlık tarafından yetki devri yapılabileceği” hükmü bulunmaktadır. Denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler Kanunun 24 üncü maddesi kapsamında idari yaptırım uygulamaya da yetkilidir.

ÇEVRE DENETİMLERİ

2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı tarafından 189; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından 63.182 olmak üzere toplam 63.371 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir.

Çizelge 1 – 2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen denetimler*

	PLANLI DENETİM	ANİ DENETİM	TOPLAM DENETİM SAYISI
Bakanlık Merkez	60	129	189
İl Müdürlükleri	3.970	59.212	63.182
TOPLAM	4.030	59.341	63.371

*2024 yılı verilerinde 13.01.2025 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

2024 yılı içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilen 63.371 çevre denetimi sonucunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplamda 1.866.945.993,77 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan idari para cezasının 257.828.193,13 TL’si Bakanlık merkez, 1.609.117.800,64 TL’si Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ: 2024 HABER BÜLTENİ

Çizelge 2 – 2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan idari yaptırımlar*

	DENETİM SAYISI	İDARİ YAPTIRIM SAYISI	CEZA MİKTARI (TL)	DURDURMA
Bakanlık Merkez	189	63	257.828.193,13	19
İl Müdürlükleri	63.182	7.385	1.609.117.800,64	383
TOPLAM	63.371	7.448	1.866.945.993,77	402

*2024 yılı verilerinde 13.01.2025 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından toplam 7.448 idari yaptırım uygulanmış olup, bu idari yaptırımın 63'ü Bakanlık merkez 7.385'i Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından uygulanmıştır.

Yine 2024 yılında 19'u Bakanlık merkez, 383'ü de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından olmak üzere toplam 402 faaliyet durdurma kararı verilmiştir.

2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda uygulanan idari yaptırımların sayısı ve uygulanan ceza miktarlarının konulara göre dağılımı aşağıda Çizelge 3, Grafik 1 ve 2'de verilmektedir.

Çizelge 3 – 2023 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı*

Konu	Uygulanan İdari Yaptırım Sayısı	Ceza Miktarı (TL)
Hava*	2.304	269.923.379,10
Su*	429	278.291.779,04
Atık*	950	843.284.825,92
ÇED	683	205.278.641,82
Gürültü	1.335	118.458.944,00
Toprak	110	49.599.993,00
Egzoz	1.278	13.331.845,00
Diğer*	359	88.776.585,89
TOPLAM	7.448	1.866.945.993,77

*Hava; Hava, Anız Yakma, Koku, Sera Gazı, PGD,

Su; Su, Gemi,

Atık; Atık, MOYDEN, Sıfır Atık/Poşet

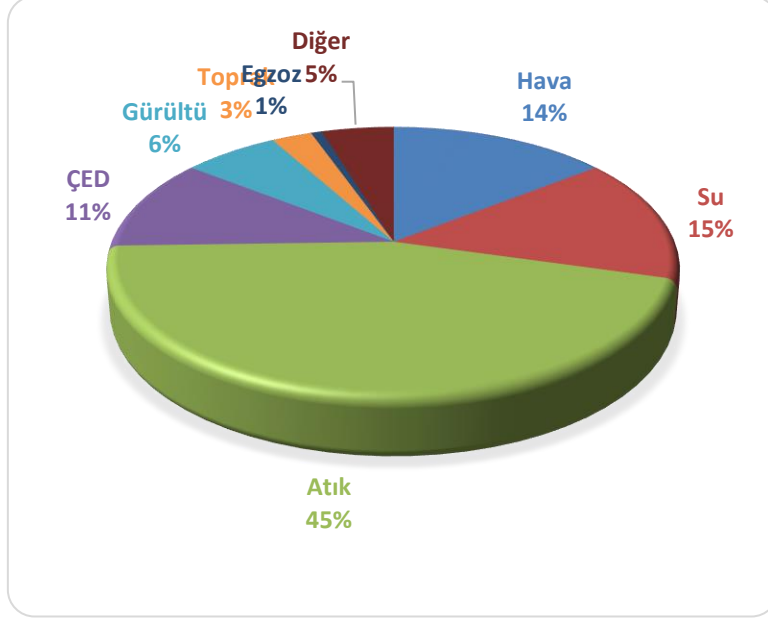
Diğer; Diğer, çevre mühendisi /yetkilendirilmiş kişi /Yönetimi, Kimyasallar, BEKRA, Kıyı Tesisi, cezalarını içermektedir

**2023 yılı ceza verilerinde 07.02.2024 tarihi itibarı ile e-denetim sistemine kayıt edilen denetim tutanakları temel alınmıştır.

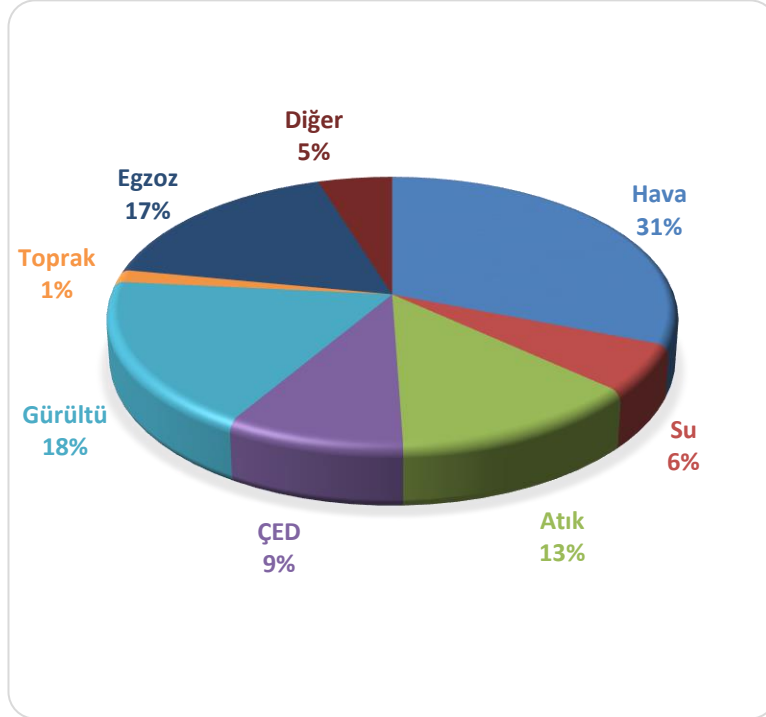
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ: 2024 HABER BÜLTENİ

2024 yılında işletmelere uygulanan ceza miktarlarının dağılımı incelendiğinde, idari para ceza miktarı olarak en fazla % 45 ile atık konusunda, daha sonra % 15 ile su kirliliği konusunda gerçekleşmiştir (Grafik 1).

Grafik 1 – 2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan idari yaptırım ceza miktarlarının konulara göre dağılımı (%)

2024 yılında en çok idari yaptırım gürültü konusunda (% 18), ikinci olarak da egzoz konusunda (% 17) uygulanmıştır (Grafik 2).

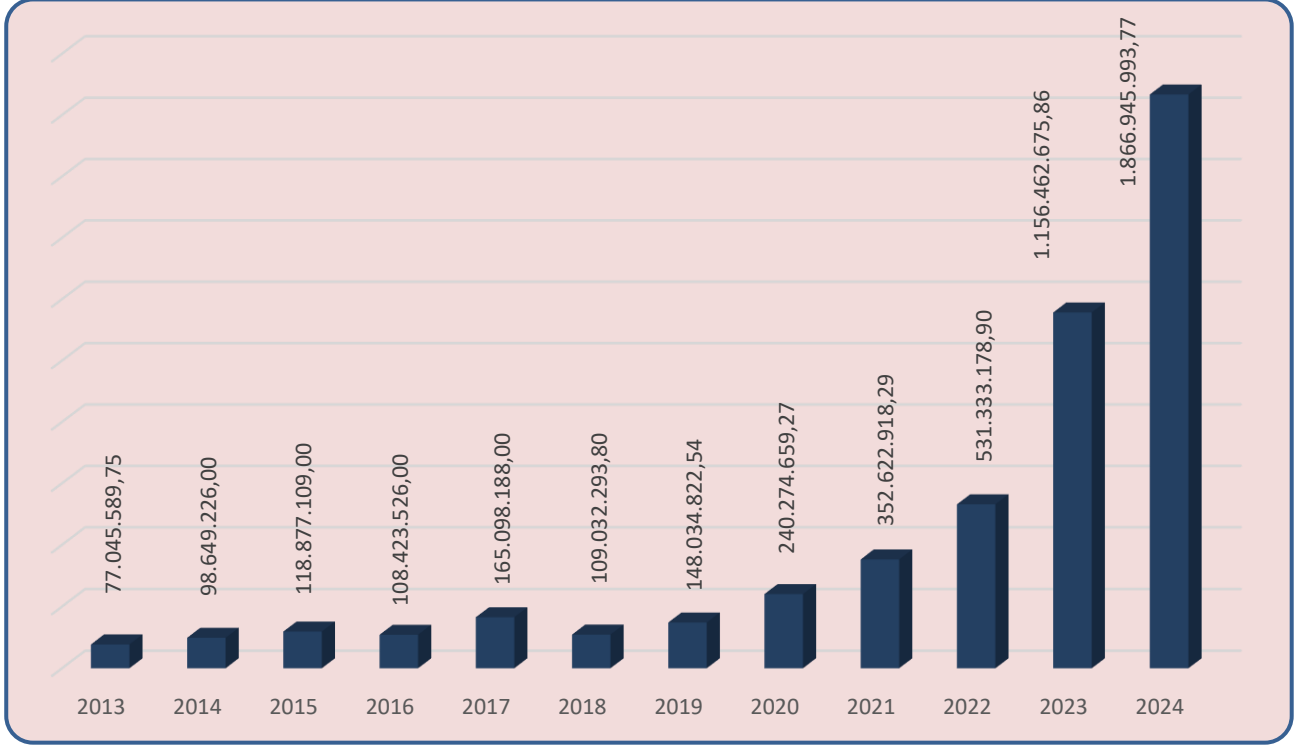

Grafik 2 – 2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından uygulanan idari yaptırım sayısının konulara göre dağılımı (%)

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ: 2024 HABER BÜLTENİ

2013-2024 yılları arasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı merkez teşkilatı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri tarafından faaliyet ve işletmelere uygulanan idari yaptırım miktarları (TL) aşağıda Grafik 3'te verilmektedir.

Grafik 3 - Yıllara göre Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Çevre Kanunu uyarınca uygulanan toplam ceza miktarı (TL)

GEMİLERDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN DENETİMİ VE YAPTIRIM UYGULAMASI

Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Denetimi ve Yaptırım Uygulanması konusunda Bakanlıkça yetki devri yapılan kurumlar tarafından 2024 yılında uygulanan idari para cezalarına ilişkin bilgi aşağıda Çizelge 4'de yer almaktadır.

Çizelge 4 - Gemilerden kaynaklanan kirliliğin denetimi ve yaptırım uygulanması konusunda yetki devri yapılan kuruluşlar tarafından 2024 yılında uygulanan ceza miktarı

CEZAYI KESEN KURUM	2024 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA SAYISI	2024 YILINDA UYGULANAN TOPLAM CEZA MİKTARI (TL)
Türkiye Çevre Ajansı	92	223.756.064,43
Sahil Güvenlik Komutanlığı	189	39.224.400,00
Denizcilik Genel Müdürlüğü	0	0,00
Antalya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	83	103.363.641,00
Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı	19	96.459.926,00
TOPLAM	383	462.804.031,43

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI ÇEVRE DENETİMİ İSTATİSTİKLERİ: 2024 HABER BÜLTENİ

EGZOS DENETİMLERİ

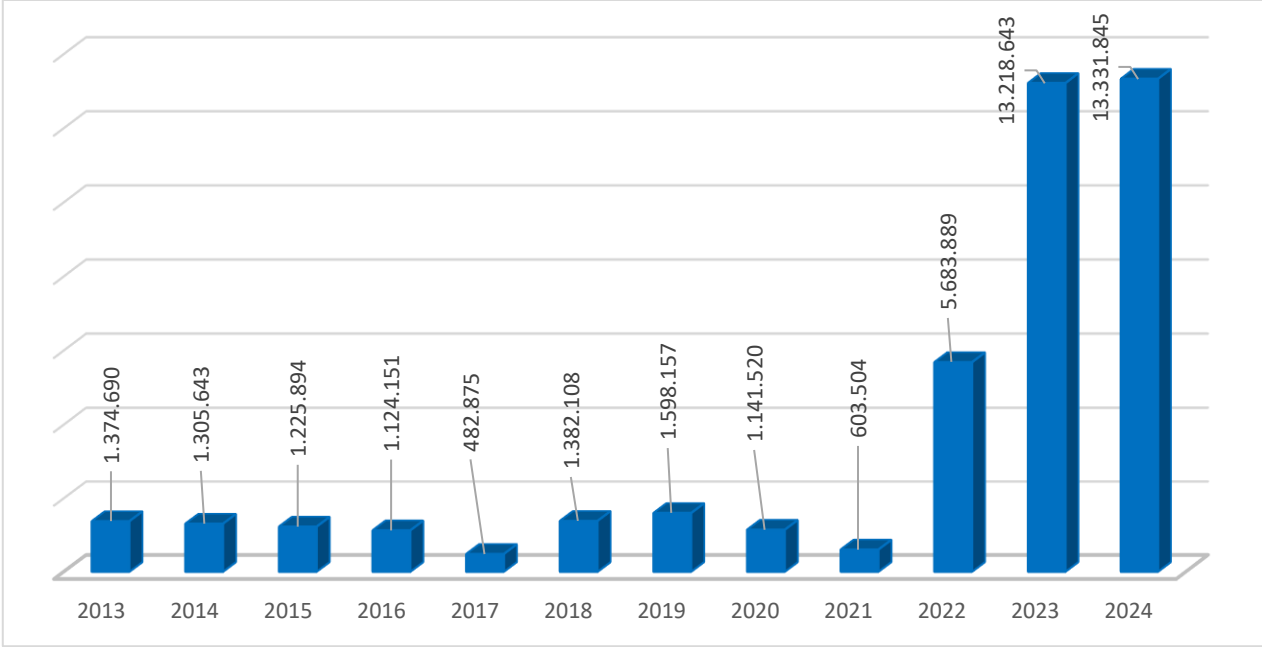
2024 yılında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerinin, Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile birlikte veya ayrı ayrı ya da Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün tek olarak yaptığı egzoz denetimlerinde tespit edilen 1.278 uygunsuzluk sonucunda 13.331.845 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Çizelge 5 – 2024 yılı egzoz denetimi verileri

	Denetim sayısı	Kesilen ceza sayısı (adet)	Ceza miktarları (TL)
2024	27.645	1.278	13.331.845,00

*Denetim sayısı (araç denetim sayısı) egzoz.csb.gov.tr (EGEDES) adresinden alınmıştır.

**Egzoz ceza sayısı ve miktarları 13.01.2025 tarihi itibarı ile e-denetim sisteminden alınmıştır

Grafik 4 - Yıl bazında egzoz konusunda uygulanan idari para cezaları

PIYASA GÖZETİMİ VE DENETİMLERİ

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen katı yakıtlara ait piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sonucunda 2024 yılında 3.898.438 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Çizelge 6 – Piyasa gözetimi ve denetimlerinin yıllara göre dağılımı

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PGD Sayısı (Adet)	16.375	12.795	19.233	13.967	11.943	19.475	16.881	15.974	10.396
Uygulanan Ceza Miktarı (TL)	465.302	244.967	134.788	309.776	212.686	1.182.742	2.722.678	1.837.540	3.898.438